

J. 9

INTEGRATIONSPLAN LOMMA KOMMUN

INTEGRATIONSPLAN

Plan för mottagande, etablering, delaktighet och inkludering

Migration, integration och perspektiv på ansvar

Anledningen till att människor flyttar eller migrerar skiljer sig åt. Någon flyttar för att söka skydd från förföljelse, någon flyttar för utbildning eller arbete medan andra flyttar för kärleken. Forskning och statistik talar därmed om olika sorters migration och verkligheten visar att gruppen av människor som migrerar är heterogen. Beroende på orsaken till migrationen ges olika förutsättningar för den enskilde i det nya landet. Redan initialt skapas olika utgångslägen och den enskilde tillskrivs olika juridiska förutsättningar och rättigheter i det nya landet. Dessa förutsättningar och rättigheter ser därtill olika ut i olika länder.

Enligt FN:s flyktingorgan UNHCR har begreppen flykting och migrant olika betydelser. Flyktingar är människor som flyr från väpnade konflikter och förföljelse. 1951 års flyktingkonvention definierar vem som är flykting och beskriver de rättigheter stater bör ge dem. Migranter är människor som flyttar av andra anledningar än väpnade konflikter och förföljelse. Varje land behandlar migranter enligt sina egna lagar för invandring. Flyktingar behandlas både i enlighet med nationell lagstiftning och internationell rätt. Länder har enligt internationell rätt ett särskilt ansvar för dem som definieras som flyktingar och söker asyl i ett land eller vid dess gränser.

Beroende på vilken juridisk status den nyanlände har, exempelvis kvot-flykting, asylsökande, familjeåterförenare, arbetskraftsinvandrare eller student, så har kommunen olika ansvar för den enskilde när det kommer till frågor som rör integration. Dessa förutsättningar är särskilt viktigt att beakta utifrån ett barnrättsperspektiv. Barn har särskilda rättigheter just för att de är barn och anses därmed särskilt skyddsvärda.

Gemensamt för migranter och flyktingar, oavsett vilken kategori av migranter eller flyktingar som avses, är att det handlar om individer som bär en stark inneboende kraft av strävan om ett bättre liv och en kapacitet att ta ansvar för framtiden. Individen är därmed kärnan för integrationens olika steg och processer.

Allting börjar hos den enskilde som har ett stort eget ansvar. Olika myndigheter eller aktörer har därtill olika ansvar för insatser eller stöd utifrån lagstiftning för att främja integrationen av den enskilde.

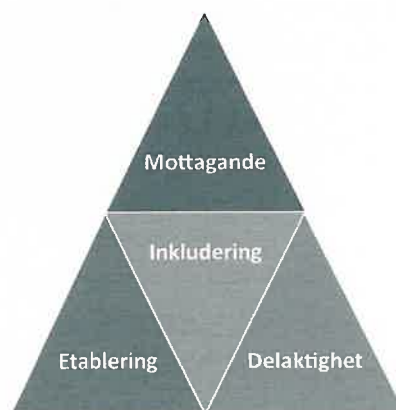
När det gäller mottagande av kvotflyktingar eller asylsökande är det staten som ansvarar för målgruppen genom Migrationsverket. I Migrationsverkets ansvar ingår att initialt ordna boende (ABO) åt de asylsökande som inte väljer att ordna ett eget boende (EBO), logi samt ekonomisk ersättning till asylsökande. Ansvaret kvarstår även om den asylsökande erhåller uppehållstillstånd. Det är först när den enskilde kommunplaceras, det vill säga flyttar till en kommun på direktiv från Migrationsverket, som ansvaret flyttas från Migrationsverket till berörd kommun.

När en person har beviljats uppehållstillstånd har hen rätt att bosätta sig i en kommun. Historiskt har det vanligaste varit att personer som fått uppehållstillstånd ordnar sitt boende på egen hand (EBO). Nästan 55 % av alla asylsökande och 75 % av de nyanlända ordnar ett boende på egen hand¹. Kan inte den enskilde ordna ett eget boende kan Migrationsverket eller Arbetsförmedlingen anvisa kommuner att ta emot och ordna boenden åt de personer som behöver hjälp. Detta ansvar gällande arbetet med anvisningar regleras sedan 1 mars 2016 i bostättningslagen (2016:38).

¹ <http://extra.lansstyrelsen.se/integration/Sv/etablering-av-nyanlanda/bosattningsslagen/Pages/svar-pa-vanliga-fragor-om-bosattningsslagen.aspx>

Kommunen ansvarar enligt lag för bostadsförsörjning, praktiskt mottagande samt etableringsinsatser, såsom svenska för invandrare (SFI) och samhällsorientering med mera för nyanlända. Kommunen ansvarar också för förskola, skola, barnomsorg samt sociala insatser för barn och unga, oavsett barnets juridiska status. Vidare ska kommunen svara för att övrig kommunal verksamhet och service kommer nyanlända till del, så som äldreomsorg. Kommunen har ansvaret för försörjning för personer utan etableringsplan. Kommunens insatser ska påbörjas så snart en nyanländ fått kommunplacering.

Kommunen har därmed ansvar enligt lag för att skapa förutsättningar och arbeta med de aspekter som handlar om att integrera den nyanlände i samhället, det vill säga att bygga samhällen där alla kan känna tillhörighet, gemenskap och delaktighet. På samma sätt som kommunen har ett ansvar för att skapa förutsättningar för en god integration åligger det varje enskild individ att också ta ett aktivt ansvar för sitt eget liv och sträva efter att bli självförsörjande.

Syfte

Integration är ett komplext begrepp som inte kan lämnas utan att det definieras eller förklaras hur det ska förstås. För att konkretisera vad som menas med integration i denna plan så har begreppet delats upp i fyra delar; Mottagande, Etablering, Delaktighet och Inkludering (MEDI).

Dessa fyra delar utgör tillsammans olika aspekter som alla berör integration utifrån i första hand målgruppen asylsökande och nyanlända och som kommuner enligt lag är skyldiga att ansvara för. Strukturen och modellen är dock helt möjlig att arbeta utifrån eller relatera till alla kommuninvånare som en kommun arbetar för. MEDI utgör den modell som integrationsarbetet baseras på.

Övergripande mål

Arbetet kring MEDI har precis som övriga verksamhetsområden frågor som behöver struktur och tydliga system för att fungera väl, både för den som är mottagare (den enskilde individen) och den som är avsändare (kommunen). Struktur ger ordning och ordning skapar trygghet. Detta är viktiga komponenter för att arbeta organiserat, effektivt och samtidigt kunna arbeta främjande med frågor som handlar om hållbara system och alla människors lika värde och rätt.

Målsättningen med denna plan är att systematisera arbetet för en lyckad integration för såväl den enskilde som för kommunen som helhet.

I arbetet med att säkerställa ett socialt och ekonomiskt stabilt, tryggt och balanserat samhälle finns det många fördelar med att ha en långsiktig övergripande plan för kommunens viljeinriktning. Detta oavsett vilka målgrupper det rör sig om. En kommun har ansvar för alla de människor som vistas i kommunen och i synnerhet de som är folkbokförda där². Genom ett metodiskt och strategiskt arbete med att optimera resurser och organisation skapas en trygg och attraktiv plats för olika människor att leva och verka i. Det gäller i allra högsta grad arbetet med integration. Utifrån MEDI finns förutsättningar att följa upp och säkerställa att varje enskild individ bär sitt ansvar för att integreras och ta ansvar för sig själv och sitt liv.

² SoL (2001:453), Kommunallagen (2017:725) och Lag om mottagande av vissa nyanlända invandrare för bosättning (2016:38)

På följande sidor följer de principer som MEDI ska verka utifrån med ansvarig nämnd angiven.

Mottagande

Ett värdigt och effektivt mottagande

Huvudansvarig: Socialnämnden

Individen ansvarar för att på bästa sätt samverka för att mottagandet blir bra, att följa planering och säkerställa att man förstått den information man fått ta del av.

Lomma kommun erbjuder ett värdigt och effektivt mottagande av nyanlända genom ett organiserat mottagande, genom tidigt främjande insatser och genom att från dag ett alltid ha individen och dess förutsättningar i fokus.

Långsiktiga och hållbara boendelösningar

Huvudansvarig: Socialnämnden – praktiskt utifrån bosättningslagen samt Tekniska nämnden – långsiktigheten i bostadsförsörjningsfrågan

Individen ansvarar för sin boendesituation. Individen ska därmed vara aktiv i sitt bostadssökande och ta ansvar för sin boendesituation på såväl kort som lång sikt.

Lomma kommun erbjuder hållbara och varaktiga boendelösningar för nyanlända utifrån bosättningslagen (2016:38).

Etablering

En väg in i skolan

Huvudansvarig: Barn- och utbildningsnämnden

Individen ansvarar för sitt lärande och sin utveckling.

Lomma kommun arbetar aktivt för att alla barn i Lomma ska ta del av förskola och arbetar för att vägen in i skolan ska vara tydlig och effektiv. Detta arbete sker genom att kommunen har en struktur och resurser för mottagande, ankomst i skolan, studiestöd oavsett skolform.

Språket som nyckel

Huvudansvarig: Barn- och utbildningsnämnden

Individen ansvarar för att utveckla sina språkkunskaper med hjälp av de språkutvecklande insatser som kommunen erbjuder.

Lomma kommun prioriterar utveckling av SFI-utbildning inklusive samhällsorientering och vuxenutbildning samt främjar språkutvecklande aktiviteter, projekt, satsningar och möten tillsammans med föreningar och andra aktörer.

Arbete i centrum

Huvudansvarig: Socialnämnden och Barn- och utbildningsnämnden

Individen ansvarar för sin egen försörjning genom att arbeta och sträva mot självförsörjning.

Lomma kommun skapar förutsättningar för arbete eller fortsatta studier genom nära samverkan med Arbetsförmedlingen och näringslivet. Kommunen skapar även förutsättningar för olika främjande projekt och insatser så som mentorskap, matchning och yrkes-SFI.

Kontinuerlig kompetensutveckling

Huvudansvar: Samtliga nämnder

Lomma kommun ska öka medarbetarnas kompetens inom MEDI genom kontinuerlig kompetensutveckling på området för berörda medarbetare och nyckelpersoner.

Delaktighet

Tvärsektoriell samverkan

Huvudansvar: Barn- och utbildningsnämnden, Kultur- och fritidsnämnden, Socialnämnden och Kommunstyrelsen

Lomma kommun arbetar för ett nära samarbete och dialog med aktörer så som föreningsliv och näringsliv som på olika sätt är viktiga för samhället och dess välmående. Detta genom att bland annat ha återkommande dialogforum, samverka i projekt och dela erfarenheter kring viktiga frågor som rör området.

Kultur, fritid och tillgänglighet för alla

Huvudansvar: Kultur- och fritidsnämnden

Individen ansvarar för att aktivera sig i kultur- och fritidslivet och bidra till det lokala samhället.

Lomma kommun arbetar för att öka informationen om och tillgängligheten till kultur- och fritidsaktiviteter genom kontakt med kultur- och fritidsföreningar gällande frågor som rör MEDI. Detta genom att skapa förutsättningar för att alla kommuninvånare ska få information, svar på frågor och vägledning. Kommunen främjar även projekt som skapar kännedom om och förståelse för kultur och kulturella aktiviteter.

Inkludering

Motverka diskriminering

Huvudansvar: Samtliga nämnder

I Lomma kommun bemöter vi varandra på ett respektfullt och icke diskriminerande sätt. Ingen människa ska heller missgynnas för att den tillhör en särskild grupp. Detta genom att följa lagstiftarens krav på området, arbeta med bemötandefrågor, attityder och kompetensutveckling.

Individen i fokus

Huvudansvar: Samtliga nämnder

Individen är nyckelaktör i sitt eget liv och förväntas ta ansvar för att få ett så gott och tryggt liv som möjligt.

Lomma kommun beaktar individen och dess resurser från dag ett och ger möjlighet att bidra till samhället och till sitt eget liv

Värna barnrättsperspektivet

Huvudansvarig: Samtliga nämnder

Barn är skyddsvärda individer och i behov av omsorg och skydd. De är också skyddsvärda individer med egna rättigheter. I alla de olika sammanhang som rör MEDI ska barnet, oavsett familjekonstellation, beaktas som en individ med egna behov och individuella förutsättningar.

Lomma kommun arbetar för att barnets bästa ska stå i centrum i samband med åtgärder eller insatser som rör barn genom att alltid beakta barnperspektivet.

Genomförande

MEDI arbetas årligen in som praktisk verkställighet i mål- och budgetarbetet.

Revidering

Planen ska revideras var tredje år. Ansvarig för revideringen är kommunstyrelsen.

Bilaga 1

Ett övergripande juridiskt ramverk

Migrationspolitiska frågor beslutas och regleras på riksdagsnivå. I praktiken är det sedan regioner och kommuner som ofta är de aktörer som ska förhålla sig till staten Sveriges inriktning på området. Vad regioners och kommuners åtagande innebär på området kommer i uttryck i diverse lagar och förordningar. För att tydliggöra vilka juridiska grunder denna plan är strukturerad utifrån behöver viktiga lagrum på området noteras.

Nedan presenteras några av de för kommunen ständigt närvarande lagarna på området. Notera att listan nedan inte är uttömmande, utan endast utgör en redogörelse för de mest centrala lagrummen på området.

- 1951 års konvention om flyktingars rättsliga ställning
- FN:s konvention om barnens rättigheter
- Kommunallagen (2017:725)
- Socialtjänstlagen (2001:453)
- Lag (1994:137) om mottagande av asylsökande med flera
- Lag (2021:769) om ändringar i lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande med flera
- Lag (2016:38) om mottagande av vissa nyanlända invandrare för bosättning
- Förordning (2016:39) om mottagande av vissa nyanlända invandrare för bosättning
- Förordning (2016:40) om fördelning av anvisningar till kommuner
- Lag (2005:429) om god man för ensamkommande barn
- Lag (2016:1241) om ändring i lagen (2005:429) om god man för ensamkommande barn
- Lag (2013:156) om samhällsorientering för vissa nyanlända invandrare

1951 års konvention om flyktingars rättsliga ställning

Konventionen om flyktingars rättsliga ställning, Flyktingkonventionen eller Genevekonventionen som den också kallas skapades ursprungligen i kölvattnet av andra världskriget och för de människor som genom kriget var hotade pga. exempelvis sin etnicitet eller religion och därmed inte hade möjlighet att få skydd inom sitt land. FN:s flyktingkonvention från 1951 med 1967 års tilläggsprotokoll, där ett bredare perspektiv på flyktingskap definieras, utgör idag ett grundläggande internationellt skyddsdocument för flyktingar världen över. Konventionen och dess tilläggsprotokoll definierar i första hand staters skyldigheter i relation till flyktingar. Konventionen definierar också vem som är att anse som flykting och syftar till att ge skydd för dem som utsätts för grova kränkningar av de mänskliga rättigheterna. Sverige ratificerade 1951 års konvention den 16 augusti 1954 och tilläggsprotokollet den 25 augusti 1967.

FN:s konvention om barnens rättigheter

FN:s konvention om barnets rättigheter, eller barnkonventionen som den också kallas, innehåller bestämmelser om mänskliga rättigheter för barn. Barnkonventionen är ett rättsligt bindande internationellt avtal som slår fast att barn är individer med egna rättigheter. Barnkonventionen innehåller 54 artiklar, som alla utgör en helhet, men det finns fyra principer som anses grundläggande och som alltid ska beaktas när det handlar om frågor som rör barn: Alla barn har samma rättigheter och lika värde. Inget barn får diskrimineras (art 2). Barnets bästa ska alltid beaktas i alla beslut som rör barn (art 3). Alla barn har rätt till liv och utveckling (art 6). Alla barn har rätt att uttrycka sin mening och få den respekterad (art 13).

Konventionsstaterna ska även vidta alla lämpliga åtgärder för att säkerställa att disciplinen i skolan upprätthålls på ett sätt som är förenligt med barnets mänskliga värdighet och i överenskommelse med denna konvention (artikel 28). Sverige var ett av de första länderna i världen med att ratificera konventionen 1990 och den 1 januari 2020 inkorporeras barnkonventionen i svensk lag.

Kommunallagen (2017:725)

Sverige är indelat i kommuner och regioner. Dessa sköter på demokratins och den kommunala självstyrelsens grund de angelägenheter som anges i denna lag eller i särskilda föreskrifter. Kommunallagen är den lag som reglerar kommuners och regioners befogenheter, organisation och verksamhetsformer. Kommunen ska behandla sina medlemmar lika, om det inte finns sakliga skäl för något annat. Bestämmelserna i andra lagar kan utvidga den kommunala kompetensen och befogenheten och ge möjlighet att frångå de grundläggande principerna i kommunallagen. Exempel på sådana lagar är socialtjänstlagen, lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade samt hälso- och sjukvårdslagen.

Socialtjänstlagen (2001:453)

Kommunen har ansvar för alla sina invånare. I varje kommun finns det en socialtjänst och det är kommunen som har det yttersta ansvaret för att enskilda får det stöd och den hjälp som de behöver för att ha ekonomisk och social trygghet, jämlika levnadsvillkor och ett aktivt deltagande i samhällslivet. Socialtjänstlagen (SoL) är den lag som styr hur socialtjänsten ska arbeta. SoL är en ramlag dvs. innehåller grundläggande värderingar, principer, helhetsperspektiv, riktlinjer. En ramlag sätter upp mål och ger frihet och flexibilitet att anpassa sig efter skiftande omständigheter för enskild.

- Lag (1994:137) om mottagande av asylsökande med flera samt
- Lag (2021:769) om ändringar i lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande med flera

I denna lag ges bestämmelserna om sysselsättning för och bistånd till utlänningar som bland annat fått uppehållstillstånd i Sverige som flykting eller annan skyddsbehövande. I denna lag definieras Migrationsverkets ansvar för asylsökande, vilka rättigheter och skyldigheter asylsökande har till bistånd i form av logi, bostadsersättning, dagersättning och särskilt bidrag.

Lag (2016:38) om mottagande av vissa nyanlända invandrare för bosättning

Denna lag trädde i kraft 1 mars 2016 och kallas även bosättningslagen. Lagen innehåller bestämmelser om att alla kommuner är skyldiga att ta emot nyanlända som beviljats uppehållstillstånd och anvisats till kommun. Under 2016 har Migrationsverket och Arbetsförmedlingen ett delat ansvar för att anvisa nyanlända till bosättning i en kommun inom ramen för bosättningslagen. Från och med den 1 januari 2017 ansvarar Migrationsverket för hela bosättningsuppdraget. Länsstyrelsen ska medverka till att det finns beredskap för mottagande i kommunerna.

Förordning (2016:39) om mottagande av vissa nyanlända invandrare för bosättning

Denna lag trädde i kraft 1 mars 2016 och innehåller bestämmelser om mottagande av vissa nyanlända invandrare för bosättning genom anvisning till en kommun. En kommun är skyldig att efter anvisning ta emot en nyanländ för bosättning i kommunen. Vid fördelningen av anvisningar mellan kommuner ska hänsyn tas till kommunens arbetsmarknadsförutsättningar, befolkningsstorlek, sammantagna mottagande av nyanlända och ensamkommande barn samt omfattningen av asylsökande som vistas i kommunen. Beslut enligt denna lag får inte överklagas.

Förordning (2016:40) om fördelning av anvisningar till kommuner

Förordningen innehåller bestämmelser om fördelning av anvisningar till kommuner enligt lagen (2016:38) om mottagande av vissa nyanlända invandrare för bosättning.

Lag (2005:429) om god man för ensamkommande barn Lag (2016:1241) om ändring i lagen (2005:429) om god man för ensamkommande barn

Denna lag innehåller bestämmelser om god man i vissa fall för den som är under 18 år och som är utländsk medborgare eller statslös och om barnet vid ankomsten till Sverige är skilt från båda sina föräldrar eller från någon annan vuxen person som får anses ha trätt i föräldrarnas ställe. Då ska överförmyndaren förordna en god man att i vårdnadshavares och förmyndares ställe ansvara för barnets personliga förhållanden och sköta dess angelägenheter. Ansökan om god man får göras av Migrationsverket och av socialnämnden i den kommun där barnet vistas. Överförmyndaren får också självmant ta upp frågan. God man ska förordnas så snart det är möjligt. En kommun kan få ersättning för de kostnader kommunen fått i och med överförmyndarens beslut om arvode och ersättning för utgifter som god man har haft för ensamkommande asylsökande barn och ungdomar.

Lag (2013:156) om samhällsorientering för vissa nyanlända invandrare

Denna lag innehåller bestämmelser om kommuners ansvar att erbjuda samhällsorientering för vissa nyanlända invandrare. Lagen gäller inte nyanlända som omfattas av lagen (2017:584) om etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare. Det finns särskilda bestämmelser i den lagen om en kommuns skyldighet att erbjuda samhällsorientering för dessa personer. Samhällsorienteringen ska påbörjas så snart som möjligt efter det att den nyanlände har folkbokförts i kommunen. Kommunens skyldighet att erbjuda samhällsorientering upphör tre år efter det att den nyanlände första gången folkbokfördes i en kommun.

ANTAGEN AV KOMMUNSTYRELSEN 2021-XX-XX

KONTAKT

Du är välkommen att kontakta socialförvaltningen för mer information om kommunens olika verksamheter eller stödinsatser.

Du når oss via Lomma kommuns kontaktcenter:
telefon: 040-641 10 00, e-post: info@lomma.se

Du kan även få mer information via kommunens hemsida: lomma.se

Hamngatan 3, 234 31 Lomma
040-641 10 00, info@lomma.se
lomma.se